

FÜGGETLEN UJSÁG

Csütörtök 1925. május 21. Felelős szerkesztő: Dr. Hegedűs Loránt. Szerkesztőség: Piac-utca 34. szám. Telefon: 10-20, éjjel: 18. Kiadóhivatal: Piac-utca 42. Telefon: 18. szám.

1500 KORONA

Kiadó: Hegedűs és Sándor Irodalmi és nyomdai részvénytársaság. Az előfizetési ára: havonta 25000 koron, külföldre 70000 korona.

Debreczen. XXIII. évf. 114. szám.

Andrássy contra Bethlen

Andrássy Gyulának még Kuna P. András is elhitheti, hogy konzervatív politikus, aki öt évtized alatt nem csinált egyebet a magyar politikában, mint osztályának hatalmi érdekeit szolgálta, sőt kiszolgált. Andrássy Gyula azt sem tagadja, hogy szükség esetén a reakciót is helyénvalóan tartja, ha arról van szó: miként jobb a nagybirtoknak, nagyiparoknak és nagykereskedelemnek.

De az a gróf Andrássy Gyula, aki a megosztosított konzervativizmust szimbolizálja a magyar nemzetgyűlésen és ötven év óta legfőbb gondjának tartja osztályának szupremáciáját biztosítani, elérkezett az utolsó esztendőök véres és megdöbbentő tanulmányai után a politikai élet hegyének olyan magaslati pontjára, ahol a vakul önző osztály és önérdék sűrű leplei lehulnak és a madártávlat esálatlan biztonságával rajzolódik a néző elé az egész helyzet képe.

Andrássy Gyula gróf szerdán a nemzetgyűlésen tartott beszédében világosan megfogalmazta, hogy ma épen a nagybirtoknak, nagyiparoknak és nagykereskedelemnek életérdeke a reakció likvidálása, mert Bethlenék reakciója még ideig-óráig fenttarthatja a nyolcmillió német nyakán az ötvenezrek pünkösdi királyságát, de akkor elkerülhetetlen lesz az olyan katasztrófa, amely például 1917-ben végzettszerű kéréhetetlenséggel zúdult a kancsuka és sötétség cári-Oroszországára.

Apponyi után Andrássy is megnyilatkozott az utolsó napokban a magyar reakcióról és a két, szíve és lelke gyökeréig konzervatív, arisztokrata politikuskak nagyon lesújtó véleménye. Ez a két megnyilatkozás sokkal többet jelent két politikus személyes véleményénél. Ez a két megnyilatkozás annak az ugynevezett történelmi-konzervatív osztálynak a véleményét hangsúlyozta ki, amelynek a dolgok rendje szemtől önző osztályérdekből jogcime lenne fenttartani és istápolni a reakciót, de amely osztály az életosztón sugallatára rájött, hogy a konok, romlott reakció menthetetlenül az örvénybe sodorja az egész nemzetet és legelső sorban azt a csoportot törí pozíciójává, amelynek ma Bethlen István a látható és tényleges feje.

Apponyi és Andrássy nem a munkás és kispolgárosztály iránt érzett óhíhatatlan szerelmük miatt ítélik el a reakciót, hanem azért, mert a magyar reakció Molochja féktelen falánkságában legközelebbi hivat is felálja, ha idejében nem helyezik lakat alá. A katasztrófa-politika tehát senkinek sem jó és minden bizonynal arra a legveszélyesebb, aki kancsukával próbálja a nép tengerét fékmentartani.

Petőfink már megírta annak idején: „Habár felül a gálya — s alul a víznek ári: — azért a víz az ur!”

„Ne hívjuk ki a sorsot magunk ellen mégegyszer ugyanazzal a konok rövidlátással!”

Gróf Andrássy Gyula nagy beszéde a nyílt szavazás ellen — Szenvedélyes vita Dinich vádjai és a „korcsmai hang” körül — Hegymegi Kiss Pál a debreceni egyetem építését sürgeti

Budapesti tudósítónk jelenti: A nemzetgyűlés mai ülésén a választói vita első szónoka Kósó István a passzívítás ellen beszélt, majd a „nyílt, őszinte jellem” hírű indoklásával a nyílt szavazást követelte.

Andrássy Gyula gróf: Eredetileg nem akartam ebben a vitában részt venni. Apponyi Albert gróf érveinek enyhéjével és egyéniségének nagy tekintélyével az erkölcsi győzelmet számunkra ugyanis kivívja, ennél többre pedig ennél a javaslatnál igényt nem tarthatunk. Jól tudjuk hogy hiába minden erőfeszítés.

A titkosság, amelyet mi követünk, olyan jogkiterjesztés, amely a miniszterelnök ur pártjának bukáását jelentené.

S nem hihető, hogy ő szép szavak kedvéért ilyen öngyilkosságot el tudna követni. Óriási különbség van az ő politikája és a mi politikánk között. Az ővé reakciós, a szó szoros értelmében visszafelé tett lépés, a miénk pedig nagyon is erős haladás, nagyon számottevő lépés volt előre.

Emondia aztán, hogy az ő és Váczonvi javaslatok mekkora előrelépés volt a jogkiterjesztést illetően s hogy ez a javaslat törvénybeiktatása az erőszakos és merész rendeleti uton végrehajtott jogfosztásnak.

Amikor békében ellenzte a titkosságot, nemzeti szempontból tette, mert soha volt a nemzetiség. Azóta azonban — folytatta — minden megváltozott. Ma idegen nemzetiség nincs az országban. Ma is az az alap gondolat vezérel, amely akkor. Akkor feltettem az integritást, ma pedig helyre akarom állítani az integritást. (Félnék tettség.)

Azt akarom, hogy nagyobb vonzóereje legyen a magyar államnak

Azt akarom, hogy az elszakadt testvérek előtt ténnyel bizonyítsuk, hogy a multtal szakítottunk. — Hogy megtudják, hogy ha ide visszajönnek, a teljes megvendőség számukra biztosítva van, nemzeti öntudatuk terén szatadon élhetnek.

Nem kétséges, hogy a nemzet életével és halálával játszó politika csak intelligens embereknek állhat az irányítás alatt. Né rendszerint ismerék ezen a téren: az egyik az, amely abból indul ki, hogy a politikából ki kell zárni azokat, akik nem értenek a politikához, fel kell állítani olyan intézményeket, amelyek a hatalom birtokosait konzerválják. Ez a felfogás ma mindenütt lejár.

Lendvai István: Pedig tulsokan képzélik magukat intelligenseknek. Nagy a fantáziájuk! (Nagy derültség a baloldalon.)

Andrássy Gyula gróf: Az ilyen rendszer előbb-utóbb elbukik, mert el kell bukni és akkor

vele együtt csügged el a vezetőosztály is, de összetörök ebben az elkerülhetetlen válságban maga az egész nemzet.

A történelem azt bizonyítja, hogy az ilyen rövidlátás mindig megbosszuita magát. Ne hívjuk ki a sorsot magunk ellen mégegyszer ugyanazzal a konok rövidlátással.

A magyar példa 1848-ban, amikor a nemzetiség legyőzve aragodalmaik, gy

bátor lépést tett a jogkiterjesztés terén. Ezzel nemcsak az országot mentette meg, hanem önmagát is. Mindig azok a nemzetek jártak rosszul, amelyek túlkosak akartak lenni és amelyek az intelligencia vezető szerepét nagy néptömegeknek a jogokból való kizárásával próbálták megvédelmezni. A vezetés hibákat a titkosság ki-kapcsolásával nem lehet helyrehozni.

azt a lelki mérget, azt a forradalmi anyagot, amit a kormány ezekkel az intézkedéseivel beleönt a néphe, erőszakos intézkedésekkel semmivé tenni nem fogja, hanem napról-napra mélyebb lesz a néplejtekben a törvény nem-tiszteletének érzése.

A titkosság kérdése vitán felül áll egész Európában. Önök, ugy látom, keleti orientációt akarnak csinálni. (Viharos derültség a baloldalon.)

Rakovszky István: Ok semmitéle orientációt nem csinálnak!

Andrássy Gyula gróf: Nem azért említem, mintha félnék ettől, nem tartom komolytynak. Konstatálom, hogy akár Nyugat, akár Kelet felé nézünk, mindenütt titkos a választófog.

Csak Magyarországon nyílt a szavazás, illetve még egy országban szavaznak nyíltan: és ez Oroszország.

De Oroszországban nincs szabadság, nincs szabad véleménynyilvánítás, ott terror van. Talán Magyarországon még nincs szükkség ilyesmi miatt nyílt szavazásra? (Nagy taps és éljenzés a baloldalon.)

Andrássy Gyula gróf: A jogos és célszerű eszmék elől elzárkóznunk nem lehet.

Nálunk nagyobb az ösztön a politikai hatalommal való visszaélésre, mint máshol.

Ez a magyar ember vérében van. Nem érzik, hogy hibás dolog, ha valakinek lelkiismeretét erőszakolják. — Kérde azoktól az uraktól, akiknek nem imponál a nyugati civilizáció, melyek azok a magyar viszonyok, amelyek szükségessé teszik a nyílt szavazást? Ne állítsuk szembe a vezető osztályokat azokkal, akiket vezetni akarunk. Ez mindig megbosszuita magát. (Zajos helyvélés a baloldalon.)

Nincs destruktívabb, irradalmosítottabb, mint amit a tisztelt kormány csinál.

(Nagy zaja a jobboldalon, zajos helyvélés a baloldalon. Az elnök hosszasan csenget, amíg a esendet ismét helyre tudja állítani.)

Lendvai-Léher István: Állami bolsevizmus, amit csinálnak! (Nagy zaja.)

Andrássy Gyula gróf: A forradalmak épen a reformok megvalósítása előtt keletkeztek, mert a reformokat nem valósították meg időben.

Lendvai-Léher István: Tiszta is nevetett, aztán elterült a szőnyegen. Elénk felháborodás tör ki erre a jobboldalon, a közbeszólások özöne zúdul Lendvai felé aki így kiált:

— Tény ez, vagy nem? (Nagy zaja.) Andrássy Gyula: Eddig mindig érvényben volt az ezeréves alkotmány. Most az egész rendszer egyszerű népszavazásra vezethető vissza. Elég sok ideig artott, míg a nemzetnek egy és más okból csak alkotmányra volt. Ez után.

volt a legnagyobb baj, ennek nem szabad megismétlődnie, vissza kell térni az igazi alkotmányhoz. Minthogy ennyeg garanciáit nem látom a javaslatban, azt nem fogadom el. (Taps a bal- és a szélsőbaloldalon.) Sokorópátkai Szabó István elfogadja a javaslatot, mert a nyílt szavazás híve.

Dinich Odön személyes kérdésben szólal fel és azt mondja, hogy tegnap Szilágyi súlyos sértésekkel és gyanúsításokkal illette. Kijelentette már tegnap, hogy

az ellenzékéről nem mondotta azt, hogy sápot kap a kormánytól.

az mondta „sápot kértek”. Vállalja ezért a felelősséget. Nagyon sok ellenzéki képviselő van, aki itt a teremben tanádjia a kormányt és a folyosón szíveséget kér a miniszterektől. (Nagy zaja a baloldalon.)

Felkiáltások az ellenzéken: Az a kérdés, hogy

kinek kéri, magának e, vagy ke-rületének.

Lehet, hogy közérdekből kéri. Dinich Odön: Felolvassa a nemzetgyűlés egyik régi naplójából Mayer János földművelésügyi miniszter beszédét, amely szerint Szilágyi több levelet írt neki, amelyekben kivételt engedélyeket kért. Azt hiszem, ez az én megnyugtatósomra elegendő. (Derültség a baloldalon.)

Dinich ambíciói

Szilágyi Lajos: Az a kérdés, hogy magánügyünkkel kerestük-e fel a minisztereket, vagy pedig választóink kérésével. Dinich odamódosította karczai sértégetését, hogy mi sápot kértünk. Az ellenzék ezt súlyos sértésnek tekinti magára nézve. A képviselő ur közönséges zsarolást akar ránk kenni, de bizonyítani nem tud. (Zajos helyvélés a baloldalon.) Ugyanaz a Dinich, aki a passzívításban lévő ellenzék korcsmai hangjáról beszélt, tegnap Lendvai Istvánt szemtelen díszónak nevezte.

Lendvai-Léher István: Nagyrahecsült a barátom! (Derültség.)

Szilágyi Lajos: A képviselő urat azzal gyanúsították, hogy

azért lépett be az egységpártba, mert a testnevelési főiskola egyik tanszékét akarta megkapni.

— Kérdezem a képviselőt arról, mérszeli-e kifogásolni azt, hogy leveleket írtam szegény emberek érdekében. Ha ellenben azt meri feltételezni, hogy ezért én ellenszolgáltatásokat kaptam, vagy ismer agnyira, hogy ezt csak feltételesek mondja, akkor követelem, hogy bizonyítson. Megállanitom, hogy karczai beszédében megrágalmazott bennünket és amikor felelősségre vontuk, egy bizonyítékot sem tudott felsorolni.

Lendvai-Léher István személyes kérdésben szólal fel. Tegnap a viharos zajaiban Dinich Odön azt mondta rólam: „Szentelen díszón!” A legszélső-ségebb pillanatban sem használtam azt a szemtelen, lealacsonyító korcsmai közbeszólást, mint amelyet Dinich hozott fel velem szemben. A Dinich által hangoztatott kitételrel kapcsolatosan megjegyztem — és itt Dinich felé fordul Lendvai — hogy

hajlandó lennek még 2 és fél millió koronát fizetni, ha ebből a parlamentből ki lehetne vinni az olyan díszónkat, mint ön!

Óriási zaja keletkezett erre s végül Lendvai a mentelmi bizottság elé utasították.

Az interpellációk következtek ez-után.

Hegymegi Kiss a debreceni egyetem építéséért

Hegymegi Kiss Pál interpellációjában arra kéri a kormányt, illetőleg a kultuszminisztert, hogy a debreceni egyetemi építkezéseket haladéktalanul kezdjék meg. Debrecen városa és a református egyház már teljesítette a magára vállalt kötelezettségét és örösi áldozatokat hozott az egyetem érdekében.

Az interpellációt kiadják a kultuszminiszternek.

Sándor Pál interpellálja a pénzügyi és kereskedelemügyi minisztereket s kérdezi, igaz-e, hogy

a posta 45 milliárdos költséggel autójavító-műhelyt állít fel

és hogy a kőművesmunkákat már ki is adták 12, illetve 18 milliárd értékben. Sándor Pál is szóval indokolja meg interpellációját.

Wako Lajos kereskedelmi miniszter a pénzügyminiszter nevében is válaszol. A helyzet az, hogy a posta vezetősége már a háború előtti létesítési akart közöni a járműtelenet. Az összes költség körülbelül 3 millió aranykorona. Egyáltalán nem gondoltunk arra, hogy az ipar mellőzésével a postán ilyen nagy munkákat végezzünk és az ipar elől a munkásokat elvonjuk.

Sándor Pál nem veheti tudomásul a miniszter választát. A hetedik helyen levő pályázó fogja megkapni a munkát aki valamikor államtitkár volt.

Wako viszonzásául után tudomásul veszik a választ.

A debreceni egyetem közgyűlése

A Tisza István Tudományegyetem az 1924—25. év bezárása alkalmából május 23-án, szombaton közgyűlést tart és azt megelőzőleg istentiszteletet vesz részt. A közgyűlésen és istentiszteleten, amelynek sorrendjét alább közöljük, részt vesz az egyetem tanári- és tanuló-kara, továbbá a tudomány iránt érdeklődő közönség.

Az istentisztelet rendje délelőtt 10 órakor a református nagytemplomban: 1. Fennálló ének: Szent Isten! noha néked... 2. Közének: Az Urnak irgalmát örökké éneklek... (LXXXIX. Zsoltár 1. verse.) 3. Rossini: Áldások Istene... Éneklé a debreceni református kollégiumi kántus, 4. Imádkozik: Dr. Erdőss József, egyetemi ny. r. tanár, a református hittudományi kar tagja, 5. XLVI. Zsoltár. Az Isten a mi reménységünk... Éneklé a debreceni református kollégiumi kántus, 6. Záró ének: Dícséret, dícsőség... (179. dícséret 10. verse.)

Az egyetemi közgyűlés rendje délelőtt háromnegyed 11 órakor, a református kollégium dísztermében: 1. Hymnus. Éneklé a református kollégiumi kántus, 2. Rectori megnyitó. Tartia: Dr. Pap Károly e. i. rector, 3. Alkalmi beszéd a trianoni békével kapcsolatban Tartia: Dr. Varga Zsigmond, ny. r. tanár, a hittudományi kar e. i. dékánja, 4. Hírszekegy... Szabados Bélától. Éneklé a debreceni kollégiumi kántus, 5. Dr. Szabó Dezső, a bölcsészeti, nyelv- és történettudományi kar dékánjának értekezése, 6. A beérkezett pályamunkák méltatása és a pályadíjak kiosztása, 7. Szózat. Éneklé a debreceni ref. kollégiumi kántus, 8. Közgyűlés után a világháboruban elesett hallgatóink emléktábláját leplezzük le.

Szülei értekezlet a zsidó gimnáziumban. A debreceni zsidó gimnázium tanári kara vasárnap délután 4 órakor az intézet II. osztályos tantermében szülei értekezletet rendez, amelyen dr. Kardos László tanár tart előadást aktuális pedagógiai kérdésekről. Az igazgatóság az értekezleten szívesen látja a szüleket és az iskola barátait.

Megsemmisítették az ipartestületi előjárósági választást

Pünköszt után lesz az új választás

Mint ismeretes, a debreceni ipartestület május 3-iki közgyűlésén választotta meg új előjáróságát. A választás az ellenzék teljes győzelmével végződött, amennyiben a 17 rendes és 17 pótlagsági helyre kivétel nélkül az ellenzék jelöltjei kerültek.

A május 3-iki választást azonban az iparhatóság most megsemmisítette és új választást rendelt el. Az iparhatóság azzal indokolja határozatát, hogy az egyik előjárósági pótlagnak nincs meg a mesteri képesítéshez megköve-

lét 3 tanoncve és ezért az egész választást megsemmisítette.

Az új választást rendkívüli közgyűlésen ejti meg az ipartestület, de a választás napját még nem tűzték ki. Valószínűleg pünköszt utánra fogják összehívni a választó közgyűlést. A választási mozgalomra tehát elég idő van s így az ellenzék, amely már a május 3-iki közgyűlésen győzelmet aratott, kelendő szerkeszkedéssel biztosíthatja jelöltjei részére az újabb lényes győzelmet.

Megérkeztek a Déri-muzeum kincsei

A Déri-muzeum nagy becsű műkincsei végre megérkeztek Debrecenbe. Ma reggel négy hatalmas butorszállító kocsi, — a Caro és Jellinek bécsi cég tulajdona, — állott meg a Fűvészkert-utcai közmívelődési múzeum előtt. Ezek hozták a múzeum műkincseit. A kocsik természetesen vasúton érkeztek, a közmívelődési könyvtár és múzeum udvarába való beállításukkal egy kis baj volt: le kellett bontani a kaput, mert a magas kocsi nem tértek be az udvarba. Végre ez is megtörtént és délután 2 órakor megkezdődhetett a gyűjtemény ládáinak kipakolása.

A négy kocsi két nap óta van uton s a szállítmányt közben állandóan kísérte két muzeumi al-tiszt, akik a gyűjtemény becsó-

magolását Bécsben végezték. A ládákat csak szám szerint veszi át a város s az átvétel szombaton történik meg. dr. Czákó Elemér miniszteri tanácsos jelenlétében. Bizonyos, hogy minden kincs hiánytalanul megvan. Hiszen a kocsik plomb-pecsétje sértetlen s a ládákat is egy bizottság peccsételte le Bécsben. Egyelőre csupán két ládat esomagolnak ki, a többi lerakározák a közmívelődési képtár egy termében.

A Déri-muzeumnak minden Bécsben maradt kincse itt van a ládáiban, képek porcellánok, szobrok, legyverek. Most már csak a Budapesten lévő képeket kell leszállítani és a Déri-muzeum teljes egészében Debrecenben lesz és várja elhelyezését a felépülő múzeumban.

A mérlegvalódiság helyreállításáról szóló rendeletet megnyugvással fogadták az érdekeltek

Uj részvénytársaságok csak egy és kétmilliárdos alaptőkéve alakulhatnak

Budapest, május 20.

Hosszú tárgyalás után végre napvilágot látott a mérlegvalódiság helyreállításáról szóló rendelet, amelynek intézkedéseit általában megnyugvással fogadták az érdekeltek. Különböző helyeken érdeklődött a rendelkezés jelentőségéről és általában véve azt a megnyugtató információt kaptuk, hogy az egyes érdekeltek kéréseinek figyelembevételével készült el a mérlegvalódiság helyreállításáról szóló intézkedés, úgy hogy intézkedései ellen kifogások alig hallatszanak.

A kereskedelmi vállalatok szempontjából Bodroghy József dr., az Omke titkára a következőképpen látja az új rendelet hatását:

A közhitel és a közbizalom helyreállításának elengedhetetlen feltétele volt eh a rendelkezés, amely amnyiből is megnyugvást kelt, hogy adóamnesztiát ad a rendelkezés megkezdő időkre, a kereskedelmi részvénytársaságok épen ezért örömmel üdvözlék a most kiadott rendeletet, amely nagyjából az Omke által annakidején előtérjesztett kívánalmakat is figyelembe vette.

Tőzsdéi körökben ugyancsak megnyugvással fogadták az új rendelkezést azt az intézkedést, hogy helyi illető részvénytársaságok egymilliárd általános alaptőkével nem alakulhatnak. Kisebbségi meglepetést keltett a rendelkezés az az intézkedés, hogy a tőzsdén jegyzett vállalatok mérlegeiket angol fontban is tartoznak elkészíteni.

Valutáris szempontból érdeklődéssel tárgyalják pénzügyi körökben a rendelkezést azt az intézkedést, amely az angol pénzügyi rendszert állítja előtérbe. — Egyik oldalról azt hangoztatják, hogy ennek különösebb jelentősége nincs,

mert a kormány azért választotta csak az angol fontot, mert annak viszonya a magyar koronához fixirozva van. Más oldalról viszont arra hivatkoznak, hogy a kormány az angol fontot azért vette kötelezőnek a tőzsdéi részvénytársaságok számára, mert valutarendszerünket ugyis ilyen alapon kívánja megreformálni és ezáltal bizonyos átmenetet biztosíthat.

A rendelet 8-ik szakaszát a bankvilágban meglehetősen kritikustak találják. A szakasz értelmében ugyanis, amíg a részvénytársaságok alaptőke-rendezési tartalékai van, alaptőke-emelés esetében a kibocsátásra kerülő új részvényeket köteles a régi részvényeseknek felajánlani. Az elővételi jog tehát teljes egészében a régi részvényeseket illeti. Több fővárosi nagybank és iparvállalat foglalkozik azzal a gondattal, hogy alaptőkéjét felemelje és az emelésből eredő összes részvényeket külföldi csoportnak adja el. A pénzügyi világban ma megállapították, hogy a felértékelési rendelet 8. szakasza az ilyen természetű alaptőke-emelést hátráltatja éntene és csak egy esetben lehet elkerülni azt a kötelezettséget, hogy az elővételi jogokat a régi részvényeseknek felajánlani: ha az illető részvénytétel lemond az alaptőke-rendezési tartalék képzéséről.

A református tanítóképző torna-ünnepélye. A debreceni ref. tanítóképző intézet ifjusága május 21-én délután 5 órakor a kollégium udvarán tornaünnepélyt rendez, amelyre meghívja az érdeklődőket. A bő műsor számai között az intézet zenekara muzsikál. Helyárak: ülőhely 10.000, álló hely 5000 korona.

A sárospataki főiskolai kórus debreceni hangversenye

Nagyszerű hangversenyt rendezett szerdán este az Arany Bika dísztermében a sárospataki ősi főiskola híres diákkórusa a vendéglátó debreceni kántussal együtt s ha a közönség nem is töltötte meg olyan számban a dísztermet, amint azt a hangverseny magas színvonala és a két ősi református főiskola nagyszerű énekkarai megérdemelték volna, az est hangulata így is kelkes és forró volt.

A hangverseny nyitányaként a két egyesített diákekkar énekelte el hatalmas erővel a Nemzeti Hírszekegyet. H. Bathó János sárospataki teológiai tanár kiváló vezetésével, majd a hangverseny során külön-külön adták elő legszebb darabjaikat. A közönség nagy lelkesedéssel tapsolta és ünnepelte a H. Bathó János által kitűnően közben tartott, elsőrendűen dirigált sárospataki kórust, amelynek nemesak pompás anyaga van, hanem feltűnt fejelemzettsége és precizitása épen úgy, mint lendületes ereje és finomsága. Különösen nagy sikert ért el Petőfi—Székács Szeptember végén és Bechnitt Osszián című kórusának művészi előadásával. Az ünneplésből kitűnt a debreceni kántusnak is, amely hírnevéhez méltóan szerepelt Szigethy Gyula kántus praeses vezetésével, főként a lágyabb líra visszaadásával tűnne ki Beschnitt Rajnai utjában és lendületet, erőt mutatva Astholz A vadász gyönyöre című darabjában.

A hangversenyen magas beszédet mondott dr. Sz. Kun Béla professzor, a debreceni kántus felügyelő tanára, rámutatva arra a nagy kulturális és nemzeti értékre, amely a századok óta folyton felrisszoló két református főiskolai kántus képvisel s hangsúlyozta, hogy a tradíciókon alapuló poézist és a protestáns diákszellemet ezek az énekkarok reprezentálják a legtisztábban. Zugó tapsokkal köszönte meg a művészi élvezetet a publikum H. Bathó Lenke zenetanárnőnek, aki zongorán és Császár József és Nagy József pataki teológusoknak, akik hegedűn adták elő kitűnő összetanulással Huber—Erdel Hunyadi ábrándját s az ünneplés megüült, amikor Császár József elmélyedően eljátszotta Berliet IX. koncertjét H. Bathó Lenke finom zongorakíséretével. Az est sikeréből kivették a részüket Nemesik Ede pataki és Boda Ferenc és Solymossy József debreceni teológusok is, akik költeményeket mondtak nagy tetszés mellett.

Ma tartják meg a debreceni kerületi gyors- és gépirőversenyt

A Debreceni Gyorsírók Társasága a Budapesti Gyakorló Gyorsírók Társaságának és a Gyorsírótudományi Társulatnak támogatásával Debrecenben, 1925 május 21-én, Áldozócsütörtökön, a keleti kerület gyorsíró bajnokságának előtérésére, a Gyakorló Gyorsírók Társasága Könyvi Manó vándordíjának versenyével egybekötött kerületi gyorsíró- és gépirőversenyt rendez, amelynek sorrendje a következő:

Május 21-én délelőtt félkilenc órakor a verseny megnyitása, 8 óra 45 perckor 270—300 szótagos verseny 5 percig, ezt követi egy percműve a három percig tartó 300—350 szótagos bajnoki verseny. Amennyiben a verseny

Szalmakalapok, apcsingek, övök
FRANK IMRÉNÉL.

Üzletfelosztás miatt

a raktáron levő női és férfiférfő, zsup, fehernemű, vászon, chiffon, chiffon batiszt, első- és paplan lepedővász, paplan liberti, sephir, franc, kanavász, karton, voál, barehet, flannel, női, férfi és gyermek-harisnya, zsebkendő és rövidárut mélyen leszállított árban árusít:

RÓTH IMRE DIVATÁRUHÁZA

Csepő-utca 37., Burgondia sarok.

300—350 szótagos részében egy pályázó sem adna be elfogadható dolgozatot, a bajnoki cím a 270-300 szótagos verseny alapján is kiadható. 9 órakor 160 szótagos verseny 5 percig; 9 óra 30 perckor 100 szótagos verseny 5 percig; 11 órakor 120 szótagos verseny 5 percig; 11 órakor 200 szótagos verseny 5 percig. 12 órakor gépiróbaírói verseny. A verseny helye a református főgimnázium I. emeleti termei. — Délután 4 órakor díszgyűlés a kollégium dísztermében. A díszgyűlés programja:

Elnöki megnyitó. Előadást tartanak: Dr. Téglás Géza, a budapesti Gyakorló Gyorsírók Társaságának elnöke. Nosz Gyula főtitkár és Baresa Zoltán nemzetgyűlési gyorsírójai fogalmazó. Az eddig megírt dolgozatok eredményének kihirdetése. Elnöki záróbeszéd.

A verseny díjai: Bajnoki (320—350 szótagos) fok. I. díj ezüst emléktárgy. Debrecen város díja. 2. díj 500.000. III. díj 250.000. 270—300 szótagos fok. I. díj 500.000. II. díj 300.000. III. díj 200.000. 200 szótagos fok. I. díj 250.000. II. díj 200.000. III. díj 150.000. 120 szótagos fok. I. díj 150.000. II. díj 130.000. III. díj 110.000. 160 szótagos fok. I. díj 200.000. II. díj 150.000. III. díj 120.000. 100 szótagos fok. I. díj 130.000. II. díj 120.000. III. díj 100.000. Gépiró versenyen: I. díj: Irógép és baitársi oklevél. II. díj: Műtárgy. III. díj: Oklevél.

A 270—300 szótagos verseny első díját, illetve a bajnoki díjat és címet csak a keleti kerületbeli gyorsíró nyerheti el. Minden versenyző több fokon is indulhat, de jutalmat csak a legjobban dolgozóval nyerhet. Nevezési díj a 160 szótagos fokiig bezárólag 5000 korona, ezen felül fokon 10.000 korona. Gépiróversenyen 10.000 korona. Ellátás: A verseny napján, előzetes bejelentés nélkül érkezők ellátásuk végett jelentkezzenek Székely Andro titkárnál. Ebéd- és vacsora ára 25.000 korona.

Kivándorlási kihágás miatt 5 napra ítélte Mohácsi Lajost. Budapesti tudósítónk jelenti: Mohácsi Lajos kétszázadvézer, m. r. realgályos evangélikus lelkész, aki Nagyatádi hívei közé tartozott, de pár nappal ezelőtt lepaktált a kormányval, az illetékes csendőrségi feljelentette kivándorlási kihágás miatt. Mohácsi egy Bodor József nevű embernek egy borjuért amerikai utlevelet szerzett, Molnár Józseftől és Tóth Erzsébet-től pedig 30 dollárt vett fel ugyanerre a célra. Ezeknek azonban nem tudott utlevelet szerezni s így 10 dollárt visszaadott nekik, huszat megtartott költségek címén. A celledömölki főszolgabíró ma Mohácsit kivándorlási kihágás miatt 5 napi elzárásra és két millió pénzbüntetésre ítélte.

Sáskajárás Borsodmegyében. Miskolcra jelentik, hogy Borsodvármegyében hirtelen nagy arányban léptek fel a sáskák, amelyek különösen Mezőcsát, Igriczi, Mezőkövesd, Kistálya és Andorlak határát lepték el. A budapesti rovartanai állomás már kiküldte a megyébe szakértőit, akik a napokban a mezőkövesdi járásban tartózkodtak és most szervezik a sáskák elleni hádjáratot. A védekezést 100—150 sáskairtógéppel fogják folytatni, amelyet Budapestről hoznak

A rendőrségi nyomozás holtpontra jutott a Péterfia-utcai rablógyilkosság ügyében

A nyomozás minden feltevése megdőlt — A mezőcsáti motorkerékpáros fiatalemberek is tisztázták magukat

A Péterfia-utcai gyilkosság ügyében megindult nyomozás szerdán holtpontra érkezett. Ugy a közönség mint a rendőrség, kifogyott már a találgatásokból és nincs már több gyanúsított. Az egész nap eltelte anélkül, hogy bármi felvilágosítást eszközöltek volna. Nem jelentkezett egyetlen tanu sem és a nyomozás megindítása óta ez az első nap, amikor gyanúsítottat nem állítottak elő a rendőrségre.

A nyomozás folyamán az összes eddig felmerült gyanúsítások alaptalannak bizonyultak és a rendőrség most már teljesen tetefeltétlenül áll a homályos gyilkossági ügyvel szemben.

A rendőrség tegnap már teljesen a mezőcsáti motorkerékpáros fiatalemberek kézrekerítésére indított nyomozástól várt eredményt. A motorkerékpárosok után indított nyomozás azonban nem járt eredménnyel. A Mezőcsátra küldött detektívek jelentése szerint

ugyanis a két motorkerékpáros fiatalember tisztázta magát és így ez a nyomozás eredménytelen maradt.

Teljesen eredménytelen a nyomozás J. Gy. villanyserelő ügyében is, akiknek a legkevesebb köze sem volt az ügyhöz.

A Péterfia-utcai gyilkosság ügyét a rendőrség az eddigiek szerint lezárta. Minden feltevés megdőlt. Semmi eredményt nem tudtak elérni azzal a nyomozással sem, amelyet annak kiderítésére indítottak, hogy ki lehet az a fiatalember, aki Révész Ölgával fő viszonyban volt és esténként a trafikban tartózkodott. A rendőrség detektívei nyom nélkül, határozott gyanu nélkül állnak. A nyomozásban beérkezett a nyugvópont és

most már csak a véletlen adhat fordulatot és játszhatja az igazságszolgáltatás kezére az elvetemült rablógyilkost.

Ülést tartott a város jog- és pénzügyi bizottsága

Ujból elrendelték a vízvezeték kötelező bevezetését — A bizottság jóváhagyta a folyókiadásokra szolgáló tizennygy és fél milliárd kölcsön felvételét

Debrecen város jog- és pénzügyi bizottsága szerda délután a város azonnali felvendő függő kölcsöneinek ügyét tárgyalta.

Ary Lajos főszámvévo terjesztette elő a tanács javaslatát, amely a kölcsönök felvételének okát elsősorban az 50 százalékos pótdadó és a bérloknek adott fizetési haladékban jelöli meg. A város kiadásának fedezésére nem szolgáltatnak elegendő pénzt a bérletek, miután a bérők május 31-ig kaptak fizetési haladékot. A pótdadó szintén később folyik be s így a kölcsön felvétele halaszthatatlan. A debreceni bankok a Pénzügyi Központ közbenjöttével 9 milliárd koronát adnak kölcsön a városnak 17 százalékos kamattal.

A másik szükséglet a járdák készítése, amelyre a háztulajdonosoknak kell 1 milliárdot adni. A város ezt előlegezi, de a követelésre 5 milliárdot vesz fel budapesti pénzügyintézetektől. Ezek: a Pesti Haza Takarékpénztár 2, az Általános Hitelbank 2, a Leszámitoló és Pénzváltó Bank 1 milliárdot adnak Debrecennek 21 százalékos kamattal.

A Déri-múzeum szállítási és vámköltségeire az egyik debreceni bank 500 millió koronát ad 21 százalékos kamattal.

A közevési munkálatok olyan rohamosan haladnak, hogy még ökror is kölcsönt kellene rájuk fölvenni, ha a város bevételét rendszeresen folyósítják. Erre a célra is kölcsönt kellene venni s a Pesti Kereskedelmi Bank aena is 4 milliárd koronát Debrecennek, szintén 21 százalékos kamattal. Ennek a kölcsönnek a felvétele azonban egyelőre felesleges, mert a pénzügyminiszter most arról értesítette a várost, hogy erre a célra a forgalmi adót kölcsönként átadják. Így a tanács csak a fentebb felsorolt kölcsönökre kéri a bizottság és a közvévülés jóváhagyását.

Balogh István azt szeretné, ha a város most épülő kislakásos bérházainak építésére is kölcsönt venne fel és nem egyévi hitelt építené a vállalkozóval. A vállalkozónak az egyévi kamatot is be kell kalkulálnia s ez valószínűleg több lesz a város által fizetendő 15—20 százaléknál. Emellett megadnák a debreceni építészeknek is a lehetőséget, hogy a pályázaton résztvehesse-nek. Előnyös volna, ha debreceni építész kapná meg a munkát, mert ilyen módon forgalmi és kereseti adó címén több folyne be a házipénztárba, mint

ha pesti vállalkozóval szerződne a város. Ilyen módon és a kamatokkal 5—6 százalékos lehetne megtakarítani.

Ary főszámvévo megjegyzi, hogy az ajánlatokat külön kell megtekintni az építésre és az egyévi kamatra. A városnak módjában lesz választani, melyik mód előnyösebb. Az egész ügy különben a bizottság elé kerül majd.

A bizottság elfogadta az előadói javaslatot.

Ezután az Iparos Dalegületnek 250, a Művészhatáznak 200 aranykorona segélyt szavazott meg a bizottság. A 39-es gyalogezred szoborbizottsága 30 millió korona segélyt kért a várostól. A számvévoség 10, az előadó dr. Csűrös tanácsnok 15, Balogh István és dr. Márkovits Elemér pedig 30 millió megadását javasolták. A bizottság megadta a 30 milliót.

A háború utáni indultakozás felülgesztette a város azt a szabályrendeletét, amely kötelezővé tette a vízvezeték bevezetését a fővezetékkel bíró utcákon, ha a háztulajdonos évi 500 koronánál több bért kapott. A felülgesztés oka az anyag- és a vízhiány volt s miután ezek már megszűntek, a tanács javasolta a rendelet újból való elvetelét. Tekintettel azonban arra, hogy a házbérek ma kisebbek, a határt 200 aranykoronánál kéri megállapítani.

A bizottság a javaslatot elfogadta s így határozott, hogy a kötelezett háztulajdonosoknak a jövő év október 31-ig kell bevezetettüök a vízvezetékét

Nemzetközi viszonylatban is esemény lesz a Békessy Béla debreceni emlékvrseny

Tegnap számunkban közöltük a f. hó 24-iki országos kardvívóverseny résztvevőinek névsorát. A nevek között több olyan van, amelik világvíviszonylatban is legelső klasszist képvisel, ezért illőnek tartjuk, hogy ezekkel Debrecen közönségét megismertessük.

Tersztyánszky Ödön. Ő róla már írtunk. A párisi olimpiádon egyik legdicőségesebben szerepelt vívónk. Magyarország ezért kard- és törbainoka. Balkezes vívó. Tíz éven keresztül a Debreceni Vívó Club tagja volt. Innen került fel Budapestre.

Mészáros Ervin. Magyarorszag többszörös kard- és törbainoka. Békessy Bélának legbüségesebb kísérő társa. Együtt járták a külföldi versenyeket és állandóan egymás mellett végeztek a helyezéseinél. Egyik legrégibb aktív vívónk. Különösen feltartó szurásai és parád riposztjai révén félelmetes ellenfél.

Rády József huszárörnagy. Az utolsó évek minden elsőrangú versenyén a legelső között végzett. A párisi olimpiai versenyen kiválóan szerepelt. Komoly alapos vívó. Az újonnan megnyitlt katonai vívómesteri tanfolyam parancsnoka.

Glykaisz Gyula. Ördögien gyors támadásai, feltartóztat-hatatlan lerohanásai szinte védhetetlenek. A párisi olimpiád alatt beteg Meránban tartózkodott. Az idén megnyerte Ausztria bajnokságát. Nem volna meglepetés, ha ő volna a vasárnapi verseny győztese.

Dr. Tóth Péter. Az első magyar vívó, aki olimpiai versenyen díjat nyert. 1904-ben Athenben 3-ik helyezett volt. Nyolc éven keresztül Magyarorszag törbainoka. A Békessy Béla emlékvrseny tavalyi védője.

Dunay Bertalan. Magyarorszag 1912. évi bainoka. A régi gárda egyik legértékesebb tagja. Az 1912. évi stockholmi olimpiádon világbajnokságot nyerő csapat tagja. Kiszámíthatatlan, ravasz vívomodora miatt „venrókának” hívják.

Holnapi számunkban folytatjuk a verseny résztvevőinek bemutatását.

A verseny jegvei Lőkóvits Arthur ékszerüzletében kapható. Ugyanott lehet feliratkozni a verseny utáni társas vacsorához is, melyre a klub tagjait és barátait családtagjaikkal együtt ez uton hívja meg az elnökség.

Dr. Sebestyén Jenő előadása. A debreceni Kálvinisták Templomegyvesületének előadásokat rendező szakosztálya protestáns irodalmi estélyt rendez május 23-án este 8 órai kezdettel a városi Zenede hangversenytermében. A műsor a következő: 1. Konez Aurélné beszéde. 2. Dr. Sebestyén Jenő előadása: „A kálvinista öntudat lényege és jelentősége. 3. a) Strauss: Halottak napján. b) Szabados: Vágyak. c) Dienes: A megtért. d) Várnay A.: Tiszától a Szaimáig. Előadja Hoór Tempis Erzsébet énekművésznő. 4. Liszt F. Franzlles. Zongorán bemutatja Höchtl Margit zongoraművésznő. Jegyek: I. hely 20.000. II. hely 15.000. állóhely 10.000 koronáért a Méliusz könyvkereskedésben és a központi lelkészi hivatalban (Kálvin-tér 17. sz.) kaphatók. A bérletjegyeket a központi lelkészi hivatalban föltétlenül cserélik be számozott helyre szóló jegyre.

A fejtájas megrontója minden életkedvnek!
Gyors és biztos segítséget nyújtanak ez ellen
Bayer Aspirin tablettái.
Ügyeljünk a zöld papírszalagra

KALAPOK
legolcsóbban
HERMAN és FRIEDMANN
Plac-utca 10.

Halálra ítélték az alsóregmecl anyagyilkost

A kuria megerősítette a debreceni tábla ítéletét

Budapesti tudósítónk jelenti: Ifj. Almágyi Mihály 18 éves földmivest kétféle bűncselekmény miatt a sátoraljai helyi törvényszék eléfogytalanul fegyházra ítélt.

Idősb. Almágyi Mihály még 1914-ben hádbavonult és a család eltartását tíz éves Mihály fiára hagyta. Minden rendben ment egészen 1921-ig, mikor is a fiatal ember beleszeretett Emri Juliskába. Feleségül akarta venni a lányt, de anyja és húga elleneztek a házasságot. A fiatal Mihály elkeseredett. Elkeseredését csak fokozta, hogy Emri Juliska nem viszonzta szerelmét. A házasság azután végleg meghiusult, amikor a lány megtudta, hogy

Mihály csak szeretőnek akarja, nem pedig feleségnek.

Ezt híresztelte el az örege anyja és a húga.

Mihály erre bosszút forralt. Hosszú hónapokig tervezte, hogyan végezzen meg anyját és húgát, végül azután 1924 június 2-án éjjel két órakor

baltacsapásokkal agyonverte az öregasszonyt és húgát is.

Az öregasszony segítségére siető öcsét súlyosan megsebesítette.

A debreceni ítéltábla annak idején megváltoztatta a sátoraljai helyi törvényszék ítéletét és ifjabb Almágyi Mihályt halálra ítélt. Ma tárgyalta az ügyet a kuria Ráth Zsigmond kuriai másodelnök tanácsa. Az íratok ismertetése után

Weisz Ödön dr. védőbeszédében az enyhítő körülmények mellett rámutatott arra, hogy eőre megfontoltság ebben az esetben alig képzelhető el. Ezért a tábla halálbüntetés megváltoztatását kérte.

A kuria azonban

ióváhagyta a halálos ítéletet

és elutasította a védő semmisségi panaszát. Az ítélet kihirdetése után a kuria kegyelmi tanácsa alakult át.

Bicskapárbaj a nyílt utcán Békéscsabán

Népszerűsödik a nárbajmánia.

Békéscsaba, május 20. A világhíres, sőt hírhedt magyar párbajmánia már annyira a levegőben lóg, hogy az egyszerűbb erkölcsű nép köréit is átitatja és megmételvezi lassanként. Az urak krakélereskedő, nyegle mániáját — amely naponta szerepel az újságokban — az egyszerűbb emberek is kezdik átvenni s noha nem segítők jelenlétében, forszifos szabályokkal és vívótermekben intézik el a „lovagias” ügyeket, hasonló vérszomjaltságnak egymásnak.

Ilyenfajta „lovagias” ügyet bonyolított le hétfőn este Békéscsabán két Bohngvári munkás. A haragvó felek az „urik” párbajokon használt fegyverek helyett — bugylibicskát használtak, viszont a viadal sem az első vérig ment, hanem a — rendőrség megjelenéséig.

Hidvégi Pál 25 éves gyári munkás és Györky László 27 éves munkás voltak a párbajozók, akik hétfőn este 7 óra után összetalálkoztak az Orosház-úton, valami miatt összeszólalkoztak. A szócsatából rövide-

sen párviadal keletkezett, amelyet a kültekai párbaikódex szabálytalanságai szerint bonyolítottak le. Györky és Hidvégi bicskát rántottak és a nyílt utcán nekiestek egymásnak, Rövid, de eredményes offenzívát után az agresszív Györkynek

sikerült közel férköznie Hidvégihez, akinek testén erre két derekas szurást esített.

A veszedelmes párbajhósti a rendőrség őrízetbe vette. A nem mindennapi utcai mutatványoknak a békéscsabai főutcán meglehetősen hálás nézője akadt.

Antiszemitizmussal egybekötött adósikkasztás

A kétszeresen behajtott adóval megszökött a felsőkázmárki adóügyi jegyző

Miskolc, május 19. Az abonyi megyei Felsőkázmárk községnek nagy szenzációja van: Bircsik Pál adóügyi jegyző közel 100 millió korona elsikkasztása után megszökött.

Borcsik Pál 1924 tavaszán lépett Felsőkázmárk község szolgálatába. Már működése megkezdéséig is idegenkedéssel fogadta a község lakossága. Az adóügyi jegyző ugyanis szokatlannul durván kezelte a hozzáforduló feleket és különösen a gyanús tajuakat szerette megszekirozni.

Nem kívánok zsidóval egy levegőt szívní, — mondogatta több alkalommal. Ezt az észrevételt rendszerint azzal szokta kiegészíteni: megmutatom minden zsidó duplán fizeti meg az adóját.

Az események azonban azt mutatják, hogy Borcsik adóügyi jegyző ur keresztény polgároktól is duplán, sőt triplán szedte be az adót. Azt a módszert üzte ugyanis működésének egy éve alatt, hogy a legkülönösebb praktikák által, ahol ez nem vált be, terror útján valósággal megsarcolta a lakosságot.

A felső- és alsókázmárki bírákat is terrorizálta. Ezzel vesztett rá üzemleire. A két józanészű bíró ugyanis megsokallta Borcsik jegyző ur manipulációit és mivel községük végre is folyton panaszkodott, figyeim kezdték költsékes életmódját. Ez megijesztette az adóügyi jegyzőt és megszökött.

Felettes hatósága természetesen nyomban megindította ellene az eljárást. Szentimrey Pál alispán hétfőn délelőtt bünyvádi feljelentést tett Borcsik ellen a miskolci ügyészségen s egyidejűleg jelentették az ügyet a miskolci államrendőrségnél és a budapesti főkapitányságnál. A bünyvádi feljelentéssel egyidejűleg a fegyelmi vizsgálatot is megindították Borcsik ellen.

A felsőkázmárki adópénztárban megkezdtek a rovincsolást, amelynek eddigi során 30 millió hiányt állapítottak meg. Az elsikkasztott összeg azonban megközelíti a 100 milliót, mivel alig van a községben iómódu gazda, akít a szélhámos adóügyi jegyző meg ne sarcolt volna.

A felső- és alsókázmárki bírótól hamis nyugtával vette át az adópénzeket, az adózók egy részének pedig nem könyvelte el az adóját, hanem a beszolgáltatott pénzt saját céljaira fordította. Kedden egyébként kiszé-

lesbílt a kázmárki adóügyi jegyző bünlajstromra. Hivatalos közlések szerint ugyanis elsikkasztotta a kázmárki hadirokkantak, özvegyek és árvák vagyonát is.

A miskolci államrendőrség detektívvei heteken át figyelték a nagylábon élő jegyzőt. Egy rovtimultu nábaránójával ugyanis sűrűn megfordult a város különböző mulatóhelyein, ahol milliókat mulatott el éjjelenként. Nem tudtak azonban ellene nyomós gyanura szert tenni és így békében hagyták. Csakán most, hogy felettes hatósága feljelentést tett ellene, indított érelves nyomozást a rendőrség kézrekerítésére. Ez azonban aligha fog sikerülni, mivel Borcsik minden jel szerint Romániába szökött barátinójával együtt.

HIREK

Az anyaság szentsége

A régi Rómában az állami hatalmat jelképező díktorok kitértek az anyáról s a mai Párisban a közlekedési rendőr megállítja az autók végtelen sorát, ha olyan nő akar átmenni a műsorútra, aki jövőre életet hordoz magában. Az anya és a gyermek szentség minden kor társadalmában, érintetlenül tiszteltetreméltó, hiszen mindnyájan anyától születünk, aki kínok közt adott életet a gyermeknek s ezt is óvni és védeni kell, szeretni és megbecsülni, mert a jövő tipeg közöttünk az ő apró lábain. Az anyaság szentség, mindenképpen és minden körülmények között, még akkor is, ha az anyát nem köti össze a törvény ereje és az egyház áldása az apával; a nő éltetheti a társadalmat, de az anya előtt meg kell hajolnia. És semmiesetre sem szabad kidülni a nyílt pályára az anyát, akinek gyermeke az ő nevet viseli, amint azt egy idő óta a debreceni sajtó egy része teszi anyakönyvi híreikben. A mi társadalmunk amúgy is a legsúlyosabb elbűntetett van a nő iránt, aki házasságon kívül szül gyermeket, a legtöbb esetben a kiközösítés kiméletlen fegyverét alkalmazza vele szemben, okzójává lévén így számtalan öngyilkosságnak és számtalan gyermekgyilkosságnak, mert kell még inkább megnehezíteni ezeknek a szerencsétlen anyáknak úgy is súlyos helyzetét a nyilvános pellengérré állításal? Micsoda magasabb erkölcsi vagy állami érdek kívánja azt, hogy az anyaság szentségét a piacra hurcolják s mi az a cél, amit ezzel elérni vélnek? Miért kell már születésnél megbélyegezni az ártatlan gyermeket, mikor nem egy olyan hasznos, munkás tagja van a társadalomnak, aki sem apját, sem anyját nem ismer-

te s nem egyben magasabb tettekre is felindult az isteni szikra? A sajtónak nemcsak a hírszolgálatás a feladata, hanem hivatása az igazság keresése is, a gyöngék és elesettek támogatása. Azok nyilvános pellengérré állítása pedig, akik házasságon kívül szülnek gyermeket, aligha tartozik ezek közé a magasabb feladatok közé.

— Aldozócsütörtöki istentiszteletek sorrendje a ref. templomokban: Nagytemplomban délelőtt 10 órakor prédikál és konfirmál dr. Révész Imre, ágendázik: Szele György, délután 5 órakor prédikál Siposs Imre, Kistemplom zárva. Kossuth-ú. templomban délelőtt 10 órakor prédikál Konrad Zoltán, konfirmál Baja Mihály, ágendázik: Szele Miklós, délután 5 órakor Baja Mihály, Árnádtéri templomban délelőtt 10 órakor prédikál és konfirmál Molnár Ferenc, ágendázik: Siposs Imre, délután 3 órakor Kántor József, Ispotályi templomban délelőtt 10 órakor prédikál és konfirmál Uray Sándor, ágendázik Peleskey Sándor, Homokkerti imaházban prédikál délelőtt 10 órakor Papp Imre. Szegényházban délelőtt 10 órakor prédikál Seress Béla.

Vasárnapi iskolai ünnepély lesz áldozócsütörtökön délután 3 órakor a Kossuth-utcai templomban, melyre minden gyermekét szerető szülő és érdeklődőt meghív a vasárnapi iskolák vezetősége. Belépődij nincs Pénteken délután 6 órakor vasárnapi iskolai szülői értekezlet Kálvin-tér 17. sz. a. a ref. egyház tanástermében. Előadó ir. Victor János, a magyar vasárnapi isk. szövetség titkára, a Fecske szerkesztője.

Földbértő gyűlés. Vasárnap délelőtt 9 órakor a város háza tanástermében a földbértő egyesület gyűlést tart, amelyen ismerteti fogják az 50 holdon aluli hasznóbérlő hasznóbérlők mérséklése tárgyában kibocsátott miniszteri rendeletet. Foglalkozni fog a gyűlés az általános kereseti, jövedelem és vagyonadó kivétele kérdéssel is. A tárgy fontosságára való tekintettel kéri az elnökség, hogy az érdekeltek a gyűlésen minél nagyobb számban és pontosan jelenjenek meg.

— Debrecen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága május hó 22-ik napján — pénteken — délelőtt 10 órakor a város háza közgyűlési termében rendkívüli közgyűlést tart, amelynek tárgysorozata a következő: 1. Tanácsi előterjesztés különböző függőhitelek igénybevétele tárgyában. (Előadó: dr. Vargha Elemér th. főjegyző). 2. Szabadságdíj engedélyezés iránti kérelmek. (Előadó: dr. Vásáry István polgármesterh. főjegyző).

— A hátralékos adófizetés új határideje. A városi adóhivatal felszólítja mindazokat az adózókat, akik a községi adókönyvben előirt esedékes adótartozásukat május hó 15-ig be nem fizették, hogy azt járulékaival együtt a jelen hirdetés közzétételétől számított 8 napon belül a városi adóhivatalnál fizessék be.

A Margit-fürdő nyári szabaduszodója
f. hó 16-án megnyílt.
Idény- és havi bérletek, kedvezményes fűzetjegyek az uszoda pénztáránál várhatók.

— **Dinich Ödön** provokálta Szilágyi Lajost. Budapestről jelentik, hogy Dinich Ödön nemzetgyűlési képviselő a mai napon F. Szabó Géza és Bogya János nemzetgyűlési képviselőt a nemzetgyűlés tegnap esti ülésén mondott beszédének egyes kitételei miatt. Szilágyi Lajos, Déday Ernő és Szakács Andor nemzetgyűlési képviselőket nevezte meg segédekül.

— **Oláhországban cinikus illegimával ölnek a csendőrök.** Kolozsvárról jelentik: A napokban felháborító büncselekmény történt a hunyadmegyei Oclas községben. Floroa csendőrőrmester és Fera Marean szakaszvezető megtudták, hogy Gheler Aron kereskedő nagyobb pénzüsszeggel megy át a másik faluba. Lesbe állottak a falu erdejé szélén s az arra elhaladó kereskedőt muskalövesekkel leterítették és a zsebében levő pénzt elvették tőle. A gyilkosságnak azonban szemtanuja akadt, aki jelentést tett a hatóságoknál, melynek következtében a csendőröket letartóztatták. Gheler Aron meggyilkolt kereskedő után öt árva maradt.

— **Tíz éves érettségi találkozó.** Felkérniük volt osztálytársaiakat, akik 1915. évben végezték a felső kereskedelmi iskolát, hogy a május 31-én pünkösd vasárnapján tartandó tízéves találkozókon jelenjenek meg s elvételükről vagy akadé vezetőükről, eddigi életfolyásukról pedig mindenképpent sürgősen értesítsék az előkészítő bizottságot Borbély Imre címén (Debrecen, Közraktár, Hid-utca).

— **Felvágta az ereket és kutha ugrott egy haiduszovától leány.** Borzalmos öngyilkosság történt kedden délelőtt Hajduszovátban. Jenéi Vilma 22 éves leány szülei házában udvarán felvágta kezével az ereket, majd belemegrt az udvaron lévő nyitott kutha. A házbeliek nem voltak odahaza és csak késő este, amikor vizet akartak meríteni a kuthából fedezték fel az öngyilkosságot. Jenéi Vilma tudógműködésben szenvedett és állandóan panaszkodott, hogy a betegsége nem tudja tovább viselni és öngyilkos lesz. A szerencsétlen leány levelet hagyott hátra, amelyben érdekesen beszámolt hozzátartozóitól és bejelenté öngyilkosságát.

— **Angyal Dávid széki foglaloja a Tisza István Tudományos Társaságban.** A debreceni Tisza István Tudományos Társaság I. osztálya május 22-én, pénteken délután öt órakor a református kollégium disztermében tartja XIV. felolvasó ülését, amelynek keretében Angyal Dávid rendes tag „Szakaszok a magyar hirlapirodalom történetéből” címmel tartja meg széki foglaloját. Az érdekesnek ígérkező felolvasás iránt a művelt közönség körében nagy az érdeklődés.

— **Junius 14-én vármegyei és városi nagy Levente-ünnepély lesz.** Részletes kidolgozására úgy a város, mint a vármegye részéről egy szűkebb bizottság munkálkodik. Már folynak az érem- és tiszteletdíjak gyűjtése. A sok száza mező vidéki ifjúságnak elhelyezése óriási munkát ró a bizottságra. Az oktatók egy évi házfias munkálkodásainak méltó befejezése lesz ez a nagyszabású, lélekemelő ünnepély. Tulajdonképpen ez az első év, amelyben a testnevelési törvény végrehajtása az összes kötelezett ifjúságra kiterjesztett, tehát a vármegye és város 20 ezernyi ifjúságának fegyelmességéről és testi fejlődéséről tesz majd tanúságot az ünnepély.

— **A nyugdíjas pénzüntézet tisztviselői valorizált nyugdíjat kérnek.** Budapestről jelentik, hogy a pénzüntézet tisztviselői országos egyesülete nyugdíjas szakosztályának küldöttsége szerdán felkereste Pesthy Pál igazságügyminisztert és a nyugdíjvalorizálás kérdésével részletesen foglalkozó memorandumot nyújtott át. Az egyesület a háború előtt nyugdíjasok részére visszamenőleg teljes aranyparitású nyugdíjat követel. A később nyugdíjazottak fizetését pedig a békebeáll viszonyok keretében ugyanazon a platformon akarják rendezni. A vállalatok 50 százalékra valorizálják a nyugdíjakot, de ez ne lehessen kevesebb a létminimumnál, amely egy családos tisztviselőnél legalább három és fél millió koronát jelent. Az igazságügyminiszter megígérte, hogy az ügyet a minisztertanács elé terjeszti.

— **Szülői értekezlet a zsidó reál-gimnáziumban.** Folyó hó 24-én vasárnap délután 4 órakor szülői értekezlet lesz a zsidó reál-gimnáziumban, a II. osztály termében. Dr. Kardos László tanár fog előadást tartani az erkölcsi magaviselet elbírálásáról. Az igazgatóság ez uton is kéri a növendékek szüleit s az iskola barátait, hogy az értekezleten memél nagyobb számban jelenjenek meg.

— **Vigszínházban: a Tizparancsolat.**

— **A debreceni cserkészkerület pünkösti cserkésznapja Nyiregyházán.** A debreceni cserkészkerület nagyszabású versenynapját pünköst szombatján, vasárnapján és hétfőjén Nyiregyházán rendezi, hova a város nemeslelkű meghívására Hajdu, Szabolcs, Szatmár és Biharvármegyék összes cserkészei egybesereglenek. Lejón Budapestről a világot járt cserkész tanyos zenekar is dr. Hermann Győző vezetésével. A táborhely a Sóstó-füredő mellett lesz és a versenyszámok egy óriási tisztáson folynak le, amelyre a kedvező terepviszonyok folytán a közönségnek pompás betekintése nyílik. A kerület cserkészei oly nagy számban jelenkeztek — ezren felül —, hogy a tavalyi debreceni cserkésznap méreteit messze túlhaladja az idei. Minden bizonnyal Debrecenből is sokan ki fogják utazni a nem mindennapi látványosságra.

— **Meillinger Dezső festőművész,** az Országos m. kir. Képzőművészeti Főiskola miskolci művésztelepének tagja műveiből május 23-án Killer Ede butoresarnokában kiállítást rendez.

— **Nyolcméteres bálna a francia tengerparton.** A Matin írja: A vendéi tengerparton, közel a retzi halásztanyához, az utóbbi időben előforduló tengeri viharok egy hatalmas bálnát sodortak a part közelébe. A monstruózus tengeri hal a köves tengerparton zátonyra jutott és a parton rekedt. A meglepett halászok, amikor a nem várt zsákmányra rábukkantak, azt sem tudták, mit kezdienek a nyolcméteres bálnával. Szerették volna teljes épségben a tengerészeti intézet múzeumába szállítani, de nem lévén kéznél a megfelelő preparáló szerek, csak a csontvázát lehetett megmenteni.

— **Newyorkban lefotografálták a Hawaiban tartott tengerészeti gyakorlatot.** Newyorkból jelentik: Mult héten rendkívül érdekes kísérletet tett egy newyorki fizikus a távolból való fényképezés legújabb módszerével. Egész sorozat felvételt készített a Hawaiban tartott tengerészeti gyakorlatról s a felvételek kivétel nélkül nagy-szerűen sikerültek.

— **Vádat emeltek egy amerikai tanító ellen, mert a darvínizmust tanította.** Newyorkból jelentik: Drvan, aki már három ízben bukott meg, mint amerikai elnökjelölt, most másképpen hallat magáról. Vádat emelt Tennessee állam törvénytörvényekénél Scopes tanító ellen, mert az növendékeinek az ember származását Darwin után magyarázta. Bryan azzal indokolta a vádat, hogy Darwin tanai homlok-egyenest ellenkeznek a biblia tanításaival s különben is van egy törvény Amerikában, mely tiltja Darwin teóriáinak fejtegetését az iskolákban. A különös eset hírére H. G. Wells angol író elhatározta, hogy utra-kele Amerikába, hogy védelmére legyen a baiba jutott tanítónak. Wells az amerikai sajtó útján és Tennesseeben tervezett előadásai révén reméli, hogy a tanítót megmenti az állásvesztéstől. A kiváló regényíró egy-uttal egy remek témát kap késszen legközelebb megírandó művéhez.

— **Vigszínházban: a Tizparancsolat.**

— **Zendülés a vérpad lépcsőjén.** Párisból jelentik: Szerdán reggel végezték ki a fogház udvarán Louis Dervaux automobilkereskedőt, aki tavaly decemberben meggyilkolta a feleségét. Dervaux letartóztatása óta állandóan ártatlanságát hangsúlyozta és a főtárgyaláson sem vallott be semmit. A bíróság azonban elegendőnek tartotta a tanuvallomásokot a halálos ítélet kimondására. Amikor az elítélt a vérpad lépcsőjére tette lábát, bírái és az ügyész felé fordulva ezt kiabálta: Banditák és gyilkosok vagytok! Megöltök engem, egy ártatlan embert! Ezután odaütem a nyaktilóhoz és maga dugta be a fejét a nyílásba. A mellébe kirendelt pap kénytelen volt utána futni. Az elítélt ezután néhány durva szóval bucsuzott el az ügyvédtől és a hóhértól. A bárd lehullott és Dervaux feje beleesett a fűrészporos kosárba.

— **Vigszínházban: a Tizparancsolat.**

— **„Az újabb európai büntető-törvénytervezetek és az elévülés félbeszakítása.”** Dr. Kovács Andor, a debreceni egyetem büntetőjog tanára ily címen teszi közzé legutóbbi művét. A mű első részében behatóan ismerteti a büntetőjogi kodifikáció Európaszerte folvó munkájának legutóbbi fázisait. Ebben a részben számos érdekes és még sehol sem közölt adatot talál az olvasó, amelyet a szerző, a nemzetközi tudományos érintkezések még mindig tartó nehézségei közt csak a külföldi jogélet előkelőségeivel (pl. az olasz Ferri, Garofalo, a svéd Thyren, a cseh Miricka stb.) folytatott levelezés utján tudott csak beszerezni. Magyar nyelven tehát ma Kovács műve az egyetlen olyan tájékoztató, amely a külföld büntetőjogi törvényelőkészítő törekvéseiről szinte a legutóbbi napok eredményeig referál. A második rész a büntetőjogi elévülés tanának felvitatottabb kérdéseivel, a félbeszakítással foglalkozik s egyben bemutatja, hogy az elévülés félbeszakítása tekintetében az egyes európai büntetőtörvény-tervezetek mily

megoldásokkal kísérleteznek. A tervezetek vonatkozó kritikája után Kovács, kinek ép az elévülésről eddig már két oly terjedelmes kötete (Bevezető tanulmányok a büntetőjogi elévülés tanába. A büntetőjogi elévülés dogmatikája) jelent meg, aminőket nemcsak a hazai, de a külföldi büntetőjogi irodalomban sem találhatni, közli a maga javaslatát is. A csinosan kiállított füzet Hegedűs és Sándor Irodalmi és Nyomdai Rt. kiadásában jelent meg Debrecenben s minden könyvesboltban kapható. Alapára 4 K.

— **Tükörgyártás, üvegszolás, kirakatok tükrözése. Sipkó-vits, Szív-u. 14—15. Telefon 653**

— **Czília József Debrecenben.** Bizonyára élénk emlékezetében van még a debreceni sportkedvelő közönségnek Czília József, Magyarország legioőbb nehézsúlyú professzionista birkózóinak amerikai szereplése, ki annakidején nevészólván az egész művelt világ osztatlan érdeklődése mellett rektette két világra szintén világhírű ellenfelet. Ciganievics Zliókt, kinek legvözhetetlenségébe vetett hit a hír szárnyán bejárta az egész világot. Azóta Czília József tetta a professzionista birkózók világbajnokságát s most, hogy a közkedvelt Gazdag Cirkusz meghívására folytán nálunk ott barmulálba hatalmas erejével a közönséget, a legnagyobb érdeklődés nyilvánul meg a cirkusz által minden este — a legjobb magyar és külföldi mesterek közreműködésével rendezett — birkózóverseny iránt.

— **Singer varrógépek részletítésre** bárki részére elérhető. Singer Co. Varrógép Részv.-társ. Debrecen, Piac-u. 79.

— **Villamos üdonságok, amerikai rádiók, Reklám-, takaréki- és napfény-égek, elsőrendű szerelési anyagok és szerelések, Legioőbb hatásfoku motorok, szolid kiszolgálás, előnvs fizetési feltételek. Fazekas, Piac-u. 43. Telefon 567.**

NYILATKOZAT

A „Debreceni Újság” máj 21-én „Megakadt a strandfürdő építése” címmel egy közleményre adott le, melynek tendenciózus állításai nem felelnek meg a valóságnak. Ebben az ügyben a tényállás a következő: A debreceni építőiparban a munkabérek az alkalmazottak és a munkaadók között évek óta fenálló kollektív szerződés szabályozza s ezen szerződés eddig mind a két fél becsületesen betartotta. Még a mostani nagy munkanélküliség közepette sem jutott eszébe a munkaadóknak sem, hogy a kedvezőtlen konjunktúrát kihasználják, mert tudják, hogy ez a jövőben keserűen megbosszulná magát. A város uszodáját idegen vállalkozó készíteti, aki szintén pesti kismestereknek, helyesebben négy betonmunkásnak adták ki alvállalatra. Ezek az alvállalkozók megkísérelték, hogy a debreceni mesterek által becsülettel betartott szerződést megszegve, kevesebbet fizessenek, mint a helyi mesterek, amibe azonban a munkások nem mentek bele s ennek folytán tört ki a bérharc, amely azonban egy pár óra után befejeződött, mert az alvállalkozók kijelentették, hogy a jövőben az érvényben levő munkabérszerződést amely az aranyparitás alapján szabályozza a munkabéreket, betartják és nem szegik meg s így ma már a munka zavartalanul folvik tovább. A „Debreceni Újság” azon állítását, hogy Debrecen város polgármestere segíteni akart, illetve helyeselte azt, hogy fővárosi vállalkozók a munkabér tekintetében előnyösebb helyzetbe jussanak a debreceni munkaadóknál s a debreceni munkások, akik e városnak a polgárai, ily módon megrövidítesse nek — egyszerűen kétségbe vonjuk és nem hisszük.

Debrecen, 1925. május hó 20-án.
Az építőmunkások szak-szervezetének vezetősége.

Czimer Lajos
sz. titkár.

— **Legnagyobb molykó** sőt megdöbbentő vállalat Nagy József, Szent Anna 3.

— **Poloskát, svábot, mélyt** kártani házilag csakis a Löcherer Cimexinmel lehet, mert nemcsak az élő rovarokat, de azok petéit is nyomban elpusztítja. Főlerak: Somogyi drogériában.

— **A Margit-tüdő nyári szabad** uszodája f. hó 16-án szombaton megnyit.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

Csütörtök: **Imádom, Vigjáték C)** bérlet.

Péntek: **Kisértetek, Szinmű, D)** bérlet.

Szombat: **Steinhardt és társulata vendéglátója.**

Vasárnap d. u. fél 4 órakor **Gül. Baba, Este 8 órakor Steinhardt és társulata vendéglátója.**

Hétfő: **Ki babája vagyok én? Vigjáték, A)** bérlet.

Kedd: **Ki babája vagyok én? Vigjáték, D)** bérlet.

Szerda: **Ki babája vagyok én? Vigjáték, C)** bérlet.

A színházi iroda közleményei:

Imádom, vagy a 47-es szőlő Louis Verneuil nagyszerű francia bohózata, mely már több vig estét szerzett a közönségnek, ma szerdán C) bérletben.

Steinhardt neve fogalom a nevetetés terén.

Legnagyobb sikere a prózai együttesnek az idén kétszékű az a magas színvonalú előadás, amelyet Ibsen verisztikus „Kisértetek”-jének előadásával nyújtott. Az idegrázó, mély hatású színművet pénteken D) bérletben ismételik meg.

Siessen jegyét megváltani a két Steinhardt estére.

Minden este új műsorral látszik Steinhardt és társulata.

Mozgósínházak:

APOLLO: Csak felnőtteknek. „A csendes völgy”, dráma, az alaskai hőmezőkön, 7 felvonásban. Nelly Shipman főszereplésével. Kísérő: Pathé revue.

VIGSZÍNHÁZ: Ma kerül utoljára bemutatásra 3-6 és 9 óras kezdettel a világ legnagyobb filmje, a „Tízparancsolat” (Szózat az emberiséghez).

Jönnék: **Aranyások a Rivieran Zoro és Huruval, Viharlovás, Az André cirkus** attrakciója.

METEORBAN áldozó csütörtökön „Álom a holdországól”, Harry Liedtke és Eszterházy Ágnes főszereplésével s „A kis nyomorultak”. Előadások 4. fél 7 és 9.

SPORT

BEAC-DVSC. Áldozócsütörtökön a DVSC a BEAC csapatával mérkőzik a Diószegi-úti pályán. A mérkőzés élvezetesebbnek ígérkezik. A BEAC-nak kemény küzdelme lesz a jó formában levő DVSC csapatával s ha nem tudja lefogni a DVSC fúrge csapatát, könnyen eldöntetlen lehet az eredmény. A mérkőzés délután 5 órakor kezdődik. A játékot megelőzően a II. osztály egyik döntő meccsét játssza le a DMTE a TTE csapatával. A Munkások, ha győzelmet aratnak, úgy még az első helyre is könnyen bejuthatnak. A honi pálya a DMTE előnyt biztosítja és így az ő győzelmüket is várjuk.

A BEAC áldozócsütörtöki játék után, vasárnap a KEAC játsszik Debrecenben testvérversületével a D. EAC-al. A két főiskolai csapat a főiskolai bajnokságot küzd egymással. A főiskolai futballbajnokságot az idén először írta ki a Főiskolai Sport Szövetség, s annak első mérkőzését már le is bonyolították. A BEAC 1:0-ra győzte le a Közgazdasági Egyetem csapatát, az EKAC-ot. Most vasárnap pedig a DEAC-KEAC meccs kerül döntésre. A bajnokságot kiesési rendszer szerint rendezik meg. Rövid idő alatt tehát három jó formában levő egyetemi csapatot láthat Debrecen futballközönsége.

A DTE Szolnokon. A DTE első csapata vasárnap Szolnokon mérkőzik. A DTE vezetősége felkéri a játékosokat, hogy a csütörtök délutáni tréningben és este fél 9 órakor a Pannóniában tartandó szakosztályi ülésen jelenjenek meg.

KÖZGAZDASÁG

A buza 7500, a rozs 5000 koronával olcsóbb

A gabonapiacra a tavalyi búzából ma egyáltalán nem volt forgalom. Csupán ubuzát kínáltak értékesítésre és pedig békésmegyei búzát 3400 koronáért, állomásról, készpénzűzés ellenében, haidumegyei búzát 2850 koronán, ugyancsak készpénzűzésre, paritásra, jobb minőségű békési búzát 3950 koronán, paritásra, nyarlevél ellenében. Az irányzat inkább lanyha volt, nem amúgy a csikágóli búzajegyzések gyengülése folytán, mint inkább azért, mert a malmok ma is tartózkodnak a vételtől. Az áriejvő bizottság úgy döntött, hogy a buza 7500 koronával, a rozs pedig 5000 koronával olcsóbbodott. Ennek a határozatnak az volt a magyarázata, hogy üzlet nélkül is megállapíthaták, hogy csak ennyire olcsóbb árak mellett lehetett volna eladni.

Eladások a következők: 100 q rozs 42000 paritás, 150 q tengeri 2675 paritás, 100 q 2700 paritás, 100 q csillag-

fürt 2100, Nyírség, 100 q csillagfürt 2200.

A lisztpiacon malmoknál 0-ás liszt 8250, 2-es 8100, 6-os 7800 korona.

Hivatalos árfolyamok: tiszavidéki buza 492-505, pestvidéki buza 490-502,5, rozs 420-425, árpa 320-330, zab 415-435, tengeri 267-70, korpa 225-230.

Zürichi zárlat

Páris 26,57,50, London 25,12, New York 517, Brüsszel 25,90, Milánó 20,92,50, Hollandia 207,80, Berlin 123, Bécs 0,007280, Szófia 3,75, Prága 15,32,50, Varsó 99,60, Budapest 0,007260, Bukarest 2,45, Belgrád 8,40.

A Magyar Nemzeti Bank hivatalos valutárfolyamai: Hollandi forint 28,250-28,520, Dínár 113-115,7, Bukarest, leu 338-390, Belga frank 3527-3527-3559, Dán korona 13,125-13,265, Norvég korona 11,665-11,831, Angol font 344,000-347,000, Lira 2860-2898, Dollár 70,930-71,210, Páris, francia frank 3660-3684, Cseh korona 2082-2102, Svájci frank 13,635-13,789, Osztrák korona 99,40-100,50, Márka 16,715-16,879, Leva 507-515, Svéd korona 18,735-18,903, Lengyel zloty 13,425-13,579.

A debreceniek találkozóhelye Budapest legelsőrendű, modern családi szállója az

István Király szálloda VI., Podmaniczky-utca 8.

Mérsékelt árak, figyelmes kiszolgálás, modern berendezés, központi fűtés, melegvízszolgáltatás, lift. A Nyugati pályaudvar közelében.

Árverési hirdetmény.

317-1925. ügyszám alatt felvett jegyzőkönyvem alapján közhírré teszem, hogy folyó hó 23. huszonharmadik napján szombaton délelőtt fél 12 (féltizenkettő) órakor Szilágyi Jenőnek Debrecenben Csapó-utca 19. szám alatt levő bankbizományi iródjában átvételben késedelmes vevő terhére és veszélyére közbenjöttem mellet megartandó nyilvános árverésen különféle férfi és női fehérnemű és ruhaszövet a vételár és vételi illeték azonnali készpénzben való lefizetése ellenében a helyszínen közlendő kiküldési áron alól is el fog adani. Debrecen, 1925. évi május hó 20.

Dr. Mándi András sk. mint dr. Lintner Sándor debreceni kir. közjegyzőnek a debreceni kir. közjegyzői kamara 19/1920. számú rendelvényével ki-rendelt helyettese.

FOG-HUZÁS, TÖMÉS és MŰFOGAK
VÁRY JÁNOS fogműterme
Darabos-utca 18.
(Kollégium mellett.)

Uj órásüzlet!
Debreczeni István Péterfia 8.
Javitást vállalok.

Teka varrott Sandal
ellamert jó gyártmány
20-22-ig 66 ezer korona
23-26-ig 68 " "
27-30-ig 80 " "
Továbbá női és férfi Sandal legolcsóbb árban kapható. — Saját készítményű cipők legszebb kivitelben
Dregánál, Király-utca 5.

Értesítés.
Tisztelettel értesítem mélyen tisztelt megrendelőmet és a nagyérdemű közönséget, hogy **üzletemet** ujonnan berendeztem és a legújabb **tavaszi és nyári szövetekből** dus választék áll rendelkezésükre, kedvező fizetési feltételekkel.
Tisztelettel
SÉLLYEI JÓZSEF
uriszabó, Péterfia-utca 44.

Telefonok, villamos szerelési anyagok, izzók, dinamó huzalok gyári árban. **Földvári, Debr. I. Elektrotechnikai gyár, Szechenyi-u. 55.**
Telefon 168.

Olcsóságai hullám!
Itt a nagy meglepetés, nem kell készen venni, sem házi varrónővel bajlódni. Keressék fel az **Amerikai női divattermet, ahol a legjobb munkát lehet kapni alant leszállított árak mellett:**
1 vászon kosztüm 400 ezertől
1 szövet kosztüm 600 ezertől
1 hosszú kabát 500 ezertől
Tisztelettel:
WIEDER, CSAPÓ-UTCA 1. SZ.

Okosan cselekszik

a magyar háziasszony, ha a bevásárlásnál fűszeresétől csak valódi

Szent István cikória

kávékülönlegességet fogad el, mert nemcsak kiváló összeállítású, de magyar ipartermek és

minden doboz sarkában pörkölt szemeskávé van!

Válogatott cikóriából készült!

Mandel József
kárpos. Miklós-utca 31.

*Hencserek, diványok raktáron.
Megrendeléseket, javításokat
olcsón vállal.*

FÖLDBIRTOKRA

előb helyen beköbelezve, legalább
négyezer fedezet mellett, egy
tétoban

700 millió koronát kihelyezék
1925. évi szeptember hó 1-ig.
Ajánlatok irásban a kamatfő meg-
jelölésével, hiteles telekkönyvi má-
solattal és hatósági bizonyítvánnyal
Dr. Hegedűs Béla ügyvéd,
Budapest, IV., Váci-utca 42. címére
intézendők.

KERESKEDŐKNEK

azéjjel és gázzal felfújható amerikai

léggömbök

gőzpalackok töltéshez
bizományba 14 napi elszámolásra
vidékre is szállít gyári áron.
Az ország legelső beszerzési forrása:

THERAPIA

Budapest, Nagymező-u. 14. Telefon: 120-43.

**Felírástos reklámballonokat
azonnal szállítunk.**

Vidéki képviselők kerestetnek!

PERMETEZÉSHEZ

legtekintélyesebb és legolcsóbb a
Veréb István által Debrecen,
Szappanos-u. 10. sz. alatt
már 28 éve gyártott leg-
újabb **„Sugar”** perme-
szab. tező.

RAKOVITS és NYIRI

műbutor- és épület-asztalos műhelye

Szent Anna-utca 35.

BUTOROK állandóan

raktáron.

Eladó!

5 HP. 3 személyes,
2 sebességű, helyből
induló motorbicikli 4¹/₂ millió
korona. Opel személyautó modern
önindító, új fényezésű. 900-as Hoffer
cséplőszokrény. **Rádió** felvevő-
készülék, üzemben megtekinthető.
Pataky József autó, motor, gépjármű
műhelye, Erzsébet-u. 22. Telefon 13-42.

**PÉNZTÁRCÁT,
BÖRÖNDÖT,
REDIKÜLT**

jól csak a készítőnél vehet

Feuermann bőröndös

Piac-utca 44.

Kovács és Erdélyi

épület- és műbutor asztalosok

Bethlen-utca 13.

Bolt- és malomszerelést vállalunk.

A könyvpiac szenzációja!

A legolcsóbb könyv!

HUGÓ VIKTOR

halhatatlan regénye

A nyomorultak

Művészi fordítás!

A klasszikus Regénytár békebeli

kiállításában!

A négy vaskos kötet ára

mintegy 1700 oldalon 73,500.—

Kaplató:

Hegedűs és Sándor rt.

és **Aczél antiquarium**

könyvkereskedésében.

könyvkerekedésében.

**Pünkösztig tartó
nagy grenadin vásár**

Bosznay J. és Társa cégnél, Kossuth-utca 5.

Mélyen leszállított

szandál-vásár

elsőrendű kivitelben, rámán varrott talppal

20—22-ig	75.000	29—31-ig	115.000
23—25-ig	90.000	32—35-ig	125.000
26—28-ig	105.000	36—40-ig	150.000
		41—46-ig	165.000

TURUL cipőgyár RT.

fiókja Debrecen, Piac-utca 48. szám.

Sérvkötők, Schön Sándor

haszkötők, gummiharis-
nyák, mindennemű köt-
szerek nagy választékban
keztű-, kötszer- és orvosi
műszertárában Debrecen,
Piac-u. 14. (Csapó-u. sarok.)

szabó és zengevald

Mindenféle újdonságok legolcsóbb napi áron beszerezhetők
röfös- és rövidáru üzletében Szent Anna-u. 3.
Costüm és divatos női és férfi szövetek,
továbbá harisnyák, keztűk nagy választékban.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közön-
séget, hogy a **Kansz temetkezési vállalat**tól
megváltam és

saját temetkezési vállalatot

alapítottam. Előzékeny kiszolgálás és olcsó árak
mellett **temetéseket elvállalok.**

A nagyérdemű közönség pártfogását kéri

Jancsó Kálmán asztalosáru- és fakoporsó-gyára.

Telep és felvevő iroda: Debrecen, Bárcozi-u. 3. Telefon 10—35.

Wiener Dezső

épület- és géplakatos

PIAC-UTCA 56.

Olcsón vállal takaré-
tüzhelyeket és minden-
nemű javítást.

Mindennemű kocsik javítását,
kárpitozását, tartós fénye-
zését jutányosan vállal, új kocsikat

raktáron tart. ocskát becsere!

OLÁH ZSIGMOND

kocsigyártó. Rakóczi-u. 11. sz.

Máthéi János

vízvezeték, csatornázás és

fürdőberendezési vállalata

Csapó-u. 24. Telefon 321.

Paplanvarrodámban

készülnek a legmodernebb paplanok.

Villanyerővel frissítve és tisztítva.

DEBRECZENI, Kossuth-u. 11.

ERNSZT JÓZSEF

FASZOBRAZS

DEBRECEN, SZÉCHENYI-U. 42.

Készít művészi kizitálban, szolid

árakon, mindennemű iparművő-

szeti tárgyakat: fali karokat, fa-

csillárokat, kandabereket, kép-

kereteket.

Portlandcement,

fedellemez, elszigetelő lemez,

folyamkavics és minden-

nemű építkezési anyagok

legjutányosabban beszerezhetők

Lukács Vilmos

és **Testvérénél**

Debrecen, Hatvan-utca 7.

Telefon 306.

Szeplő, Májtolt, Pattanás

és más arcbántalmak ellen használjon

„**KORZÓ ÉVA**”

arckenőcsőt és szappant.

Francia parfümök,

kölnivizek, puderek

és egyéb különlegességek.

Higany, Kreolin, Kötszerek,

Patkány- és egérintők stb.

legolcsóbban szereshetők be a

Korzó Drogueriában

Piac-utca 42.

SOMOSSY LÁSZLÓ

Debrecen Kistemplom-bazár.

Hajdumegye szállítója.

Menyasszonyi kelengye,

női és férfi fehérneműek,

vászon asztalneműek,

paplanok, — matracok,

selyem kelmék,

női és férfi ruhaszövetek,

karton, — zephir, — grenadin,

ágy- és hencserterítők

óriási raktára!

a világ legjobb cipőkremje!

Balaton LELLE MEGNYILT.

„Balaton” Nagyszállója

Előleányban június 25-ig teljes napi

penzió 60,000.—. Ertekezhetni lehet:

Budapest, Barth. IV., Veres Pálné-u. 10. II. 4.

d. e. 10—1. Balatonlille: Balaton-szálló

igazgatóság. Interurbán-telefon 11.

Goldstein-étkezdében

Piac-utca 19. sz.

Ebéd-menü 25,000 K

kihordásra

Havi

abonnnement 1.200,000 K

Mindenféle **butorok,**

gyermek kocsik, kerti

nyugágycak nagy választékban.

leszállított árak mellett

Fenyvesi butoráruház

Kistemplomnál.

E heti könyvujdonságok:

Schnittler: Elza kisasszony 44.100.—

Gárdonyi: A kürt 59.000.—

Gárdonyi: Te Berkenye 51.500.—

Maróczy: A sakk 59.000.—

Tóbery: Szarvasbika 59.000.—

Gatoworthy: A sötét virág 66.150.—

A. France: Elbeszélések 8840.—

Az új autonóm vámtarifa II.-ik

pótfüzete 50.000.—

Bársony István: Szól a puska 8840.—

Szomaházy: Januári regé 37.500.—

Swann Ann: Mesék az ezerté

országából 47.800.—

Geál Mózes: Napsugár 28.800.—

Gépjárművezetők képestése 18.000.—

Kaphatók:

Hegedűs és Sándor r.-t.

könyvkerekedésében, a főposta mellett

Telefon: 54.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Négy lapban olvassák az On apróhirdetését, melyet 8000 koronáért felad a Debreczen, Debreczeni Független Újság, Hajdúföld vagy Tiszántúli Hírlap kiadóhivatalában vagy a Hegedűs és Sándor R. T. (Piac-u. 34.) vagy az Aczél Henrik (Piac-utca 24.) és a Csáthy-féle könyvkereskedés (Piac-utca 8.) pénztáránál. — Alkalmi apróhirdetés 10 szögig 8000 korona, minden további szó 800 korona. Vastagbetűs szó 1600 korona.

VÉTEL

VESZEK olajos, kátrányos, káposztás hordót. Pollák Zsigmond, Miklós-utca 13. Debreczen. 1247

BUTOROK!
HALÓK, EBÉDLŐK, KONYHABUTOROK legolcsóbb beszerzési forrása
Lefkovits butoráruház
Simonffy-utca 6. sz.
!! TEMPIACAL SZEMBEN !!

ELADÁS

TEGLÁT legolcsóbban Hortobágy téglagyár Rt.-nél szereshetünk be. Prima minőség garantálva. Szentanna 11. Ugyanott 10 hold prima föld eladó. 767

JÓ minőségű téglát és cserépet Tóth és Sebestyén építészek téglagyarából kaphatók legolcsóbban. Megbízott Betus József, Zöldfa-u. 8. sz. 1005

DIÓBÉL. Viszonteladásra friss dióbél bármilyen mennyiségben kapható Fűvészkerület-utca 8. Telefon 12-06. 1204

ÜZLET áthelyezés miatt női kalapokat olcsó áron szereshet be Jungreisz Marinál. 973

ÁRVEREZÉS. A disznóvásár közelében. Tordai Gábor-utca 5. számú ház nyilvános árverésen június 1-én délelőtt 10 órakor, a helyszínen el fog adatni. Háztulajdonos. 1055

ELADÓ családi ház Károly Ferenc József-ut. 26. szám. háromszobás lakással, istállósával, nagy telekkel egy-százötvenmilleért. 1234

ELADÓ bekerített házhely Katz-telep 17. Sámsoni-ut. 1240

Sapkák
gépielt kalapok, gyermek csibézők ka lapok legzsebb kivitelben készülnék és készen is kaphatók
Szőchenyi-utca 16., keresztpület.

ELADÓ vagy kiadó szoba, konyha kerttel, udvarral, Sámsoni-ut. Boértelep. Értekezni lehet Honvéd-utca 38. Ugyanott egy fagszterka pad eladó. 1210

ELADÓ 200 négyzetméter házhely bekerítve, Kuruc-utca 110. sz. Értekezni Csillag-u. 21. 1219

EGY antik mosdó, egy szekrény és két divány jutányosan eladó. Kálvintér 14. sz. Középlakás. 1218

EGY 8 lóerős gáz-villanymotor és 18 méter vezeték eladó. Teleki 32. sz. 1214

KÉT ló után való stájszékér, iókarban eladó. Batthyányi-u. 10. 1212

KERTI egyszobás, konyhás, verandás lakásom szerény butorárokkal vagy anélkül eladom. Cim a kiadóban. 1225

MŰREMEK háló olesón eladó, egy használt butorért természetesen elcsereleendő. Széchenyi 6. 1224

„RÁKETT Doherty”-féle eladó. Cim Dömötör Klára, Nagyerdő II. sz. városi villa. 1222

EZÜST evőeszközök 12 személyes eladó. Megtekinthető Fuchs Sándornál. Kossuth-utca 8. Banküzlet. 1220

HINTÓ, olajtengelyes, fekete nikkelezett lószerszám, nagy húzó harmónika, méhkaptárak eladók. Eötvös-utca egy. aító egy. 1230

IGAZGYÖNGYÖKKEL kirakott női aranyóra, nehéz hosszú lánc, dupla-fedelű kronometer férfi aranyóra, antik nyakék és több aranynemű sürgősen eladó. Kiss, Teleki-utca 7. sz. 1229

RIZLING és ezerjő, ő- és uibor hordószámra eladó. Csapó-utca 22. 1228

ÜRES lakák minden nagyságban olcsón kaphatók Deutsch Albert és Pia fűszerkereskedésében. 1177

VÁGÓHID MELLETT, kövesut mentén építkezéshez sárga homok van eladó. Értekezni Katalfalva vendéglőben. 1202

Sodrony ágybetétet
legjobb minőségben készít
NEUMANN, Péterfia-utca 19.

KERESLET

FODRÁSZSEGÉD állandó munkára 200,00—250,000 koronáig felveszek. Bör. Csapó-u. 62. sz. 1194

FÜSZERKERESKEDŐ segédet és egy kifizetőt keres azonnali belépésre Asztalos Bernát, Hatvan-u. 61. 1205

PÉNZTÁRNOKNÓ magas fizetésű, ki gyorsírásban, gépirrásban, levelezésben járatos, felvételt Reichmann Vilmos, Széchenyi-utca 22. 1182

NÉGY középiskolát végzett fiút, vagy leányt és egy kifizetőt felvesz Ullmann Részvénytársaság. 1235

GYAKORLOTT francia varróleányok felvételnek Grünfeldnél, Péterfia 19. 1245

AUTÓ és motorkerékpár teljesen jókarban, üzemképes állapotban eladók Vigkedvű Mihály-u. 10. 1243

KENYERES LEÁNY azonnali belépésre kerestetik. Royal-kávéház 1242

INTELLIGENTES Fräulein mit schöner deutscher Aussprache sucht Stellung zu einem Kind per sofort Penninger Luise bei Herrn Sebestyén Lajos Verbóczy-utca 2. 1246

MŰSZAKI intelligenciával, elektromos vizskával és némi gyakorlatiattal bíró érettségizett fiatalember rajzok másolására, műhely- és irodai munkára délutáni foelalkozást keres. Valamint **találmányához** társat keres. Cim a kiadóban. 1249

GYAKORLOTT varróleány francia munkához felvétetik. Széchenyi-u. 7. I. em. 1250

GYAKORLOTT varró, ki próbálni precizen tud, felvétetik Hodossyné, Péterfia 11. 1238

GÉPIROKISASSZONYT alkalmazni kéneki d. u. fél 4—fél 5-ig. 1211

TÖBB évi gyakorlatgal bíró önálló könyvtelendő megfelelő állást keres. Cim a kiadóban. 1209

6 évig állami szolgálatba volt 36 éves nős ember vagyok, bankszolgá. kézbeseítő, kapus vagy ehez hasonló állást keres. Cim a kiadóban. 1213

ZSÁKFOLDOZÓ asszonyok felvételnek, géppel bírók előnyben. Hítelszövetkezet, Csapó 28. 1221

GÉPVARRÓLÁNYOK és kifizető felvétetik Vass zsáküzletében, Piac-utca 6. 1232

Soffőriskola és a legolcsóbb bérautók!
KISS autó-motor és gépműhely
Erzsébet-utca 20.
Eladó. 3 lóerős gőzcséplő készlet 65 mázsa buza 720 m/m-es motoros cséplőkészlet 55 mázsa buza
Négyüléses modern autó 15 millió
Telefon 901.

10 munkára cipészsegéd felvétetik Jakab, Nyugati-u. 24. 1208

GYERMEKGONDOZÓNÓ, aki egy 11 hónapos gyermek önálló gondozását elvállalja, azonnali belépésre felvétetik. Cim a kiadóban. 1183

Tisztittassa, festesse
ruhált
Wachánál, Debrecen, simonffy-utca 55.

VEGYES

PIAC-utcai három szobás lakásomat jutányosan átadom. Cim a kiadóban. 1153

VAN szeremesöm értesíteni az igen tisztelt hölgytársaságot, hogy női-kalap szalonomat áthelyeztem Arany János-utca 37., salát házába. Kérem további szíves pártfogást. Tisztelettel Jungreisz Mari 974

Mezőgazdasági hiteleket földbirtokra, olcsó kamat mellett folyósít
dr. Balázs Jenő bankháza
Piac-u. 89.

KÉT szoba, fürdőszoba, konyha lélepeccsel átadó. Simonffy-ut 28. 1000

BUTOROZOTT szoba kiadó. Széchenyi-utca 11. szám, földszint. 1188

AKI 25 millió K kölcsönt ad, annak kamaton felül egy nyilas iót zondozott szőlő évi termését odaadom. Cim a kiadóban. 1244

EGY szoba, konyha, villanvilágítás bevezetve, iun. 1-re átadó. Boeskaitér 12. fűszerüzlet. 1241

GYERMEKTELEN rendőrtisztviselő szoba, konyha élezkamara és melékhelyiségekből álló lakást keres azonnali beköltözésre telépéssel. Cim a Függetlennél kérem leadni. 1248

KIADNÁM vagy elcserelelném egy szobás lakásomat. Boeskaitér. Állami kislakás. 8. aító. 1251

ÜZLETHELYISÉGNEK, tánciskolának, vívóteremnek, társas körnek alkalmas utcai és udvari modern helyiségek, különböző aratú üres szoba Kossuth-utca elején kiadók. Értekezni dr. Borzsovay Jenő ügyvédnél. Csapó 4. délután. 1239

KIADÓ butorozott szoba egy vagy két személynek teljes ellátással. Pormentes tiszta levegő. Posta-utca 5/b. Miklós-utca végén. 1237

FARKASKUTYA him. elveszett. Megtalálóját jutalomban részesül Részler főállatorvosnál, Arany János-u. 28. 1236

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba kiadó Széchenyi-utca 15. emelet. 1217

VASÁRNAP az erdőm szemüveget megtaláló jutalomban részesül Köllernál, Batthyányi-u. 1216

TÁRSAT keresek fele ház megvételhez és vendéglő vezetéshez „Özveggy” jellegre a Tiszántúli kiadóba. 1215

DR. MARTONOSI Gálfiv Endre urnak. Közlebbi címen: Bösözörményi-ut 15. Adorján Iván. 1223

KÜLÖNBEJÁRATU utcai butorozott szoba kiadó. Török Bálint-utca 25. 1233

TEHÉN tartásra kiadó kéthetes fiával. Eötvös-u. egy. aító egy. 1231

SZÉP butorozott szoba esetleg teljes ellátással is kiadó. Iskola-u. 8. 1227

KÜLÖNBEJÁRATU utcai 2 ágyas iót butorozott szoba előszobával, ágynemű nélkül, csakis szolid egy-két urnak kiadó. Barua-utca 15. 1226

BUTOROZOTT szoba, konyha iur. házaspárnak kiadó. Bethlen-u. 76 1199

FORGALMAS helyen elköltözés miatt üzlet berendezéssel trafik, azonnal átadó. Hadházi-u. 13. Értekezni a trafikban. 1197

TELJESEN különbejárati utcai butorozott szobát keres vidékről bejáró ur. „Discret” jellegre Hajdúföldhöz. 1186

ÁTADÓ egy szoba, konyha, spelz. villanvilágításos lakás. Deák Ferenc 17. 1196

UTCAI butorozott szoba azonnal kiadó. Szücs Mihály. Cserepes-u. 24. 1180

EGY butorozott szoba előszobával azonnal kiadó. Aitó-utca 37. 1097

Uj szijgyártó üzlet
Hunyadi-utca 13.
Kész lószerszámok.
Börtisztító és fényesítő szerek állandóan raktáron.
Javitásokat jutányosan vállalok.

POLOSKÁT
svábbogarat, tücsköt, hangyát 24 óran belül mindenki kiírhatja a szabadalmazott féregirtóval Olcsó árban kapható
STERN festékküzetében
PIAC-UTCA 10., Blikával szemben.
Barantált minőségű patkány- és egérlirtóból állandóan nagy raktár.

KOVÁCS LAJOS
ELEKTROTECHNIKAI MŰHELYE ÉS VILLAMOS FELSZERELÉSI VÁLLALATA
DEBRECEN, KOSSUTH-U. 29.
az udvarban. TELEFON 11-70.

Mindenféle butorokat, ajtókat, befelc nyíló és ki-benyiló ablakokat, gyermek sportkocsikat stb. mélyen leszállított gyári áron raktáron tartok. Megrendeléseken igen jutányos árban és előnyös fizetési feltételek mellett vállalom.
JANCSÓ KÁLMÁN
asztaloséru gyára
Debrecen, Simonyi-ut, Barczl-u. 3. sz.
Telefon: 10—35.

Mérleget, sulyokat
hitelesítve javít
BIHARI mérlegkészítő
Miklós utca 18.

Menekült óras
szakszerűen, meglepő olcsón vállal javításokat
Rákóczi-u. 36. sz.

A legfantasztikusabb regény!
Most jelent meg!
Nem ponyva!
Bram Stoker:
Drakula.
Az eredeti angol regény hü fordítása.
Ez az a könyv, melyet senki nem tud letenni, amig végig nem olvasta.
A vaskos, 424 oldalas kötet ára 59.000. — K.
Kapható:
Hegedűs és Sándor Rt.
könyvkereskedésében, a főposta mellett.
Telefon 54.